

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Mgr. M. S.**, zast. advokátkou JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou, Národní 416/37, Praha 1, proti žalovanému: **Úřad vlády České republiky**, nábřeží Edvarda Beneše 128/4, Praha 1, proti rozhodnutí náměstkyně žalovaného ze dne 27. 3. 2020, čj. 7081/2020-UVCR-10, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2021, čj. 14 A 56/2020-20,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2021, čj. 14 A 56/2020-20, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 3. 2020 částečně odmítl podle § 7 a § 15 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“), žalobcovu žádost ze dne 21. 2. 2020 o poskytnutí informací, kterou žádal o pět usnesení vlády z let 2008 a 2009 se všemi připojenými materiály. Žalovaný odmítl žádost v části, která se týkala usnesení vlády ze dne 2. 4. 2008 vydaného pod č. 366/V s připojenými materiály, usnesení vlády ze dne 23. 7. 2008 vydaného pod č. 990/D s připojenými materiály a usnesení vlády ze dne 12. 11. 2008 vydaného pod č. 1438/D spolu se všemi připojenými materiály a návrhem dalších opatření čj. D 421/2008. Žalovaný žádost částečně odmítl proto, že daná usnesení a materiály byly projednávány v režimu stupně utajení „Vyhrazené“ nebo „Důvěrné“. Dále žalovaný dodal, že žádost se týkala utajovaných informací, na které se vztahuje výjimka podle § 7 informačního zákona. O tom, zda je nějaká informace utajovaná, rozhoduje původce informace. To je v projednávaném případě Ministerstvo vnitra.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce rozklad, který náměstkyně žalovaného rozhodnutím ze dne 27. 3. 2020 zamítla. Náměstkyně připustila, že odůvodnění rozhodnutí žalovaného se týká pouze neposkytnutí materiálů k jednotlivým usnesením

pokračování

vlády, jejichž původcem je Ministerstvo vnitra, které tyto materiály označilo za utajované. Náměstkyně proto doplnila rozhodnutí žalovaného a uvedla, že překážka poskytnutí informací podle § 7 informačního zákona, která spočívá v tom, že se jedná o utajované informace, se zcela nepochybně vztahuje nejen k materiálům, na jejichž základě byla usnesení vlády vydána, ale na základě rozhodnutí vlády také k dotčeným usnesením vlády kvůli tomu, aby nebyl zveřejněn název materiálů, na základě kterého by bylo možné dovodit jejich věcný obsah. Pokud je nějaká informace označena za utajovanou, nelze ji podle informačního zákona poskytnout. Jejího poskytnutí by bylo možné se domáhat pouze podle zákona o ochraně utajovaných informací.

[3] Proti rozhodnutí náměstkyně žalovaného podal žalobce žalobu k městskému soudu, který rozhodnutí náměstkyně žalovaného rozsudkem, který je uveden v záhlaví, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Městský soud dospěl k závěru, že označení informace za utajovanou podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), je pouze jedním z pojmových znaků utajované informace, nikoli znakem výhradním. Proto nepostačuje odkázat na označení informace jako utajované a dalšími znaky se již nezabývat. Žalobou napadené rozhodnutí neobsahovalo zdůvodnění, proč byly požadované informace utajovány informacemi podle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací. Žalovaný nemůže spoléhat pouze na to, že Ministerstvo vnitra označilo informaci za utajovanou právem, nýbrž je povinen provést vlastní rozbor.

II. Kasační stížnost

[4] Žalovaný (stěžovatel) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. Podle jeho názoru městský soud nesprávně posoudil otázku, zda povinnému subjektu náleží v každém případě přezkoumávat v plném rozsahu naplnění znaků utajované informace podle § 2 písm. a) zákona o ochraně utajovaných informací, a to i v případě, kdy není původcem požadované informace. Městský soud se podle stěžovatele nevypořádal s tím, že jak vyznačení stupně utajení, tak i jeho změna a zrušení, a tedy i posouzení existence podmínek pro takové úkony, přísluší výhradně původci informace (§ 22 zákona o ochraně utajovaných informací). Stěžovatel odkázal na rozsudek městského soudu ze dne 24. 3. 2021, čj. 15 A 93/2020-24, ve kterém městský soud dospěl k odlišnému názoru než v nyní projednávané věci.

[5] Městský soud se podle názoru stěžovatele v napadeném rozsudku odchýlil od ustálené rozhodovací praxe. Podle dosavadních závěrů soudů o utajení informace rozhoduje výhradně její původce (viz rozsudky NSS ze dne 23. 4. 2015, čj. 3 As 188/2014-38, a městského soudu ze dne 14. 3. 2019, čj. 8 A 127/2015-60, ze dne 8. 2. 2018, čj. 9 A 341/2014-37 a ze dne 24. 3. 2021, čj. 15 A 93/2020-24).

[6] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] V projednávané věci je sporné, zda o tom, že určitá informace je utajovaná, může rozhodnout pouze její původce, anebo též povinný subjekt podle informačního zákona, ačkoli není jejím původcem.

[9] Podle § 7 informačního zákona *je-li požadovaná informace v souladu s právními předpisy označena za utajovanou informaci, k níž žadatel nemá oprávněný přístup, povinný subjekt ji neposkytne. Povinný subjekt neposkytne rovněž osobní údaje o osobě, která je držitelem osvědčení fyzické osoby pro přístup k utajovaným informacím pro stupeň utajení Přísně tajné a Tajné, pokud by to mohlo ohrozit ochranu utajovaných informací.*

[10] Podle § 2a zákona o ochraně utajovaných informací *je utajovanou informací informace v jakémkoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací (§ 139).*

[11] Podle § 21 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací *na informaci, která naplňuje znaky § 4 a je uvedena v seznamu utajovaných informací, je původce povinen vyznačit svůj název, stupeň jejího utajení, její evidenční označení a datum jejího vzniku, není-li dále stanoveno jinak.*

[12] Podle § 22 odst. 2 zákona o ochraně utajovaných informací *vyznačení stupně utajení na utajované informaci musí být zachováno po celou dobu trvání důvodů utajení. Bez souhlasu původce nebo poskytující cizí moci nesmí být stupeň utajení změněn nebo zrušen.*

[13] NSS konstatuje, že § 2a zákona o ochraně utajovaných informací obsahuje legální definici utajované informace, a to i pro účely informačního zákona. Pojem utajované informace v řízení o žádosti podle informačního zákona však nelze vykládat pouze s ohledem na § 2a zákona o ochraně utajovaných informací, ale je nezbytné zohlednit také ostatní ustanovení tohoto zákona. V projednávané věci se jedná především o § 22 odst. 2 zákona o ochraně utajovaných informací.

[14] Městský soud má zajisté v obecné rovině pravdu, pokud dovodil, že v každém jednotlivém případě musí povinný subjekt posoudit, zda utajovaná informace je utajovaná ve smyslu § 7 informačního zákona a zda splňuje jednotlivé znaky legální definice utajované informace. V rozhodnutí o odmítnutí žádosti podle § 7 informačního zákona musí být přezkoumatelným způsobem vysvětleno, proč určitá informace naplňuje znaky utajované informace (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 3. 2010, čj. 1 As 8/2010-65).

[15] Jiná situace ovšem nastává v případě, v němž žadatel žádá o informace, které jsou označeny jako utajené, u subjektu, který není jejich původcem. V takové situaci je třeba respektovat požadavky, které vyplývají z § 22 odst. 2 zákona o ochraně utajovaných informací. O tom, zda určitá informace je utajovaná, nemůže totiž rozhodnout subjekt odlišný od původce informace. Subjektu, který není původcem utajované informace, nepřísluší jakkoli posuzovat její obsah (resp. stupeň utajení) a následně rozhodovat, zda s ní lze žadatele seznámit. Je výhradně na původci informace, aby o jejím utajení rozhodl

pokračování

a v souladu s § 21 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací vyznačil stupeň jejího utajení, popřípadě dle § 22 odst. 2 tohoto zákona stupeň utajení změnil či zrušil (rozsudek NSS ze dne 23. 4. 2015, čj. 3 As 188/2014-38). Je tedy výlučně na uvážení a odpovědnosti původce dané informace, zda informace, na kterou při jejím vzniku vyznačil příslušný stupeň utajení, zůstane utajovaná a jak dlouhou dobu si tuto vlastnost udrží.

[16] NSS tedy nezbývá než stěžovateli přisvědčit, a to také v jeho kasační námitce, že se městský soud v napadeném rozsudku odchýlil rovněž od své ustálené rozhodovací praxe (viz rozsudky městského soudu ze dne 14. 3. 2019, čj. 8 A 127/2015-60, ze dne 8. 2. 2018, čj. 9 A 341/2014-37, a ze dne 24. 3. 2021, čj. 15 A 93/2020-24).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] Z uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). V něm je městský soud vázán právním názorem vysloveným NSS v rušicím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), přičemž se v novém rozhodnutí vypořádá jak s důvody odmítnutí materiálů, které byly podkladem pro usnesení vlády, tak samotných usnesení vlády.

[18] V novém rozhodnutí rozhodne městský soud rovněž o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu